ADALET ve KALKINMA PARTİSİ
TBMM Grup B[illegible]
Tarih: 13.12.2002
Sayı: 28

7/50-196

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda yer alan TEKEL Genel Müdürlüğü hakkındaki sorularımın Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Doç.Dr. Abdüllatif Şener tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını tensiplerinize saygıyla arz ederim. 13/12/2002.

Suat KILIÇ
Samsun Milletvekili

Türkiye'nin kamu kesimindeki en önemli ekonomik varlıkları arasında yer alan TEKEL, dünyanın beşinci büyük sigara üreticisi konumundadır. 138 yıllık geçmişiyle Hazine'nin sağladığı toplam vergi ve fon gelirleri içindeki payı yüzde 5 olan TEKEL, 71'i kendi üretimi olan 190 markanın satıcısı durumundadır. TEKEL, tütün üreticisi köylü nüfusun fazlalığı nedeniyle ekonomik öneminin yanısıra sosyal açıdan da en önemli kamu varlıkları arasındadır.

TEKEL'in mal ve hizmet alım-satımında piyasayla içiçe olması son dönemde basının ve kamuoyunun gündemine yansıyan çok önemli yolsuzluk, rüşvet, görevi ihmal ve görevi kötüye kullanma iddialarını da beraberinde getirmiştir. Bu çerçevede;

SORULAR:

1. TEKEL'in yerli üreticiden ve dış piyasadan satın aldığı ihtiyaç fazlası işlenmemiş tütünü depolarında stoklayarak, uygun olmayan saklama koşullarında çürümeye ve kurtlanmaya terkettiği doğru mudur?

2. Samsun'un 19 Mayıs ilçesindeki Ballıca Sigara Fabrikası'nda 4 bin ton Amerikan Virginia tütününün depolandığı doğru mudur? Doğruysa, bu stok TEKEL'in üretim kapasitesi dikkate alındığında gerekli midir?

3. Ballıca'da depolanan tütünün; piyasa koşullarının üzerinde bir fiyatla 5.80 Amerikan Dolarına ithal edildiği, ithalatın zamansız olduğu ve halen işlenmeden depoda bekletildiği iddiası doğru mudur?

4. Söz konusu ithal tütünün, Ballıca Sigara fabrikasında uygun olmayan saklama koşulları nedeniyle kısmen kullanılamaz hale geldiği iddiası gerçeği yansıtıyor mu? Eğer doğruysa Ballıca'da depolanan tütün miktarının ve uygun olmayan saklama koşulları nedeniyle oluşan kaybın rakamsal büyüklüğü nedir?

5. Ballıca Sigara Fabrikası'nda çürümeye terkedildiği iddia edilen Virginia tütünü 5.80 Amerikan Dolarına ithal edilirken; piyasa fiyatı 5.20 Amerikan

Doları olan işlenmemiş Ege tütününün 1.90 Amerikan Dolarına satıldığı iddiası gerçeği yansıtıyor mu? İddia gerçeği yansıtıyorsa TEKEL bu tür alımlarla ne kadar zarara uğratılmıştır?

6. TEKEL'in üretmeyi planladığı "İzmir" sigarası için 60 ton tütün depolandığı ve bu depo tütünün sorumsuzluk nedeniyle kurtlandığı doğru mudur? TEKEL'e ait başta Alsancak olmak üzere diğer tütün depolarında çürüme ve kurtlanma nedeniyle kullanılamaz hale gelen tütün miktarı ve zararın ekonomik boyutu nedir?

7. İddia edildiği gibi bu zararlar görevi ihmal ya da kötüye kullanma nedeniyle oluşmuş ise sorumluları hakkında işlem yapılmış mıdır, yapılmamışsa bu yönde bir hazırlık var mıdır?

8. TEKEL'in geçmişte siyasi baskılar nedeniyle politik ve ekonomik rant için kusurlu fiyatlandırma politikası izleyerek alım yaptığı doğru mudur? Doğruysa TEKEL'in bu alımlar nedeniyle uğradığı kayıp ne kadardır?

9. Iddia konusu kusurlu-kasıtlı davranışların örtülmesi amacıyla zaman zaman TEKEL depolarında yangın çıkarıldığı iddiası doğru mudur? Bu yönde yapılmış ve sonuçlandırılmış soruşturma var mıdır? Varsa yetkili ve sorumlu kişiler hakkında ne işlem yapılmıştır?

10. TEKEL'in yedek parça alımı ve gerekli-gereksiz makine bakım-onarım ihaleleriyle yüzlerce trilyonluk zarara uğratıldığı iddiası doğru mudur? 8 Nisan 2002 tarihinde yapılan ihaleyle piyasa fiyatı 500 milyon lira olan duvagit adlı parçanın TEKEL'e 66 milyar liraya mal edildiği iddiası gerçeği yansıtıyor mu? Yerli yedek parçaların ithal, yurt içinde yapılan onarımların yurt dışında yapılmış gibi gösterilerek TEKEL'e yüksek fiyatla maledildiği iddiası doğru mudur?

11. Tokat Sigara Fabrikası'nın iki adet forkliftin tamiratı için 34 milyar lira ödediği iddiası doğru mudur? Doğruysa bu tutar sözkonusu tamirat için gerçekçi midir?

12. TEKEL'in inşaat ihalelerinde bazı firmaların kayırılması amacıyla firmalara özel şartname hazırlandığı, Pendik İşletme Müdürlüğü inşaatının sadece yüzde 20'si bitirildiği halde tamamı bitirilmiş gibi 1 trilyon 135 milyar lira ödeme yapıldığı ve ihaleyi alan firma sahibinin yaprak tütün müessese müdürünün yakını olduğu iddiası doğru mudur? Doğruysa sorumlular hakkında işlem yapılmış mıdır?

13. TEKEL bünyesindeki teftiş kurulunun çeşitli nedenlerle atıl hale gelerek fonksiyonunu kaybettiği ve bir süredir TEKEL'deki iddia konusu uygulamalar hakkında denetim ve soruşturma yapılamadığı doğru mudur? Doğruysa bu konuda ne gibi bir önlem almayı düşünüyorsunuz?